

Tid til haven

Havetips uge 43

Af: Marianne Bachmann Andersen

Hygge med uhygge

Haloween er blevet en højtid, som vi i Danmark har taget til os. For det meste hygger vi os med lys i græskarlamper, men flere og flere går all in og klæder sig uhyggeligt ud for at tigge slik og boller hos naboerne.

Haloween er en forkortelse af "All Hallows' Eve" som henviser til allehelgensaften, der fejres før allehelgenssøndag, som i den danske folkekirke hvert år falder den første søndag i november. Folketroen mener, at allehelgensaften er den aften, hvor hekse, genfærd og mørkets magter vanærer og håner de helgener, der festligholdes den efterfølgende allehelgenssøndag. Haloween er nært tilknyttet allehelgensaften og fejres altid d. 31. oktober.

Vidste du at:

- Tivoli i København har fejret Haloween i 10 år?
- Græskardyrkningen i 2015 var hele 800.000 stk. i Danmark?
- Nogle græskar har nøgne frø, mens andre har en skal om den inderste kerne?

I det hele taget er græskar blevet en skattet afgrøde for både landmænd og haveejere. Flere bøger handler udelukkende om de mange typer af græskar, som man kan dyrke og ikke mindst tilberede og spise. Haloween græskar er spiselige og du kan som minimum få glæde af de mange græskarkerner, som du fjerner fra hovederne. (Køber du et ekstra græskar, kan du også lave suppe eller pumpkin-pie)

Ristede græskarkerner:

De trevlede kerner skal renses. En metode er at tilføje lunkent vand i en balje og så gnide kernerne rene én efter én. De rene kerner lægges på en bageplade, hvor de dryppes med olivenolie og strøs med lidt salt. Bages ved ca. 180 grader til de er sprøde og gyldne.

Affald eller guld?

Efterår er lig med nedfaldne frugter og løvblade. Træernes transformation er i fuld gang og der er masser af efterårsfarver på buske og træer i landskabet og i haven. Efteråret er smukt – det synes de allerfleste heldigvis. Det fugtige vejr trodses og huer og halstørklæder findes frem, så naturen kan nydes uden at huden føles kold.

Havens græsplæner er nærmest helt forsvunden, for mange af de flotte farvede løvblade har sluppet deres greb og er landet her. Nu kan man så vælge at benævne bladene som affald, der skal fjernes og køres væk – ELLER man kan vælge at skatte de faldne blade og se de fordele, der er i dem. De kan nemlig godt gå hen at være guld for din have. Bladene er nemlig et udtryk for den livscyklus, som naturen år efter år gennemruller, og der er skam en mening med forfaldet. Visne blade er et naturligt produkt, som indgår i en lang række nedbrydningsprocesser, hvor både bakterier, svampe og regnorme lever godt af de "mursten", som bladene indeholder. Bladene er faktisk med til at sikre, at der er godt med liv i din havejord.

Græsset har dog ikke godt af, at bladene ligger i et tykt lag og skygger for lys og luft, så du skal frem med løvriven og samle bladene op. Kør dem ikke på genbrugsstationen, men læg dem på kompostbunken, hvor de allerede til næste år er omsat og kan bruges i haven.

Er komposten fyldt godt op, kan du med fordel lette den for det indhold, der er omsat. Den fantastiske færdige kompost vil gøre godt i havens bede, under frugtbuskene, frugttræerne og i rosenbedet.

FACEBOOK statements eller små hurtige beskeder

Lav en opløsning med Atamon i vand og pensel dit udskårne græskarhoved indvendigt – så holder det lidt længere

Dagene er for alvor blevet korte, så snart skal lyskæderne findes frem af gemmerne

Drivhuset skal ryddes – rengøres og ordnes. Alle gamle plantedele skal ud, fliser eller jord skal rengøres, så der ikke ligger planterester, som giver frit løb for alle svampe hele vinteren

Vinteropbevaring af krukke og planter, der ikke tåler frost er vigtig nu, hvor meteorologerne melder om de første nætter med risiko for frost

Hækplantning er én af efterårets vigtigste plantninger, så gå du og tænk på at plante en ny hæk, så kan du se det store udvalg af både sorter og størrelser i dit lokale havecenter

Køkkenhavens rodfrugter som rødbeder, knoldselleri, gulerødder og pastinak skal du grave op, så frosten ikke ødelægger smag og struktur. Brug de dejlige rodfrugter i madlavningen og gem også gerne nogle af dem. Du kan evt. lægge dem i let fugtet sand, så holder de rimelig længe

Saml alle dine haveredskaber til en gennemgang. Måske trænger du til nye? Snart efterspørger familien en ønskeseddel til juleindkøbet, så måske skal der redskaber på?

Flytning af stauder, der er kommet i et forkert bed, er aktuel fra nu og frem til foråret, inden de begynder at røre på sig. Arbejdet kan kun udføres, når jorden ikke er frossen

Mange er i tvivl om, hvorvidt krydderurterne kan klare sig ude hele vinteren. Rigtig mange kan, men både rosmarin, fransk estragon og frugtmynterne er sarte og bør graves op i krukke, som sættes i drivhuset. De kan faktisk godt tåle nogen frost, men for meget (eller for lidt) vand er ofte det, der tager livet af krydderurterne om vinteren